

Vigala valla aasta isa 2014 PRIIT KÄRSNA

Priit Kärnsa on eelkõige tuntud kui Vigala vallavanem, vähem teatakse teda aga hea pereisana.

Priit on isaks kolmele aktiivsele ning tublile lapsele, kes on silma paistnud heade õppetulemuste ning aktiivsuse poolest. Isana on Priit alati osa võtnud lastega seotud nii lasteaia- kui ka kooliüritustest. Ta on olnud oma kolmele lapsele toeks ning tundnud huvi nende tegemiste vastu, innustanud neid tegelema endale meelepärase huviga. Nii võtsid omal ajal vanemad tütred Grete ja Kadri ette raske teekonna muusikakoolis ning pere noorim liige Laur Lennart maadluse.

Laste kõrvalt või laste eeskujul taasavastas Priit muusika ning pillimängu. Kui vanemad lapsed muusikakoolis käima hakkasid, alustas ka pereisa kitarriõpet, millega ta tegeleb senini.

Priit väärtustab perega koos oldud aega ning püüab oma lastele edasi anda eluterveid hoiakuid. Oma suviseid puhkuseid veedab ta alati pere seltsis, koos võetakse ette ühiseid väljasõite või pikemaid matku. Nii käiakse suviti terve pere ja sõprade ringiga mitmepäevastel jalgrattamatkadel üle Eesti.

Priit on ausa ja otsekohese väljaütlemisega ning seda eeskju on ta püüdnud edasi anda ka oma lastele. Tema jaoks on oluline, et lähedased oleksid üksteise suhtes hoolivad, mõistvad ning ka ausad. Tütarde Grete ja Kadri sõnul: "Meie isa on hea ja omapärane huumorimeelega, sõbralik ja naerataav, aga mis peamine - ta hoiab meid, oma lapsi, väga!"

Head isadepäeva!

Vigala Vallavolikogu kultuuri- ja hariduskomisjon

Pildil: Priit Kärnsa oma perega - tütred Kadri ja Grete, poeg Laur Lennart ning abikaasa, Kivi-Vigala Põhikooli emakeele õpetaja Eve Kärnsa

VÄRVILINE OKTOOBRIKU KIVI-VIGALA KOOLIS

Väljavõtteid 6. ja 9. klasside vahvatest lugudest oktoobrikuu toimetuste kohta.

Oktoobrikuu esimesel esmaspäeval, 6. oktoobril said meie kooli õpetajad kergemalt hingata, sest sel päeval nad tundi minema ei pidanud. See-eest oli suur koorem kanda meil, 9. klassi õpilastel, kes me saime ise õpetajaks olemist proovida.

Päev möödus muinasjutuliselt, sest iga klass pidi esitama väikese etteaste mõnest tuntud muinasjutust. Tavapäraseid lugusid polnudki, igasse oli mõni väike krutski ja üllatus sisse pandud, mistõttu muinasjutte, mis muidu väga tuttavad, põnev jälgida oli. Õpetajad olid saanud ülesande riietuda nõidadeks ja esineda toreda nõialaulu- ja tantsuga. Häta nad küll ei jäänud ja said vaatajatelt suure aplausi.

Üsna populaarseks osutus karaoke laulmine, mille aga üsna pea ootamatu elektrikatkestus lõpetas ja meie tegemisi pisut rikkus. Hoolimata sellest oli päev meeleolukas, täis rõõmu ja lusti ning uue põneva kogemuse saime meie õpetajatena ning kogu ülejäänud pere, kes pidi uute õpetajate kää all töötama.

Kadri, Robert, Helyn ja Mari-Liis
9. klassist

Iveerandi viimasel päeval tähistasime koolis hõimupäeva, mida üle

riigi peetakse igal aastal oktoobrikuu kolmandal laupäeval, mil heisatakse ka riigilipud.

Kitarrihelid juhatasid sisse Jaan Kaplinski sõnadele loodud laulu „Maailm, mis elab sinus“ ja siis hakkas laulma kogu koolipere. Seejärel tutvustasid üheksandikud õpilastele-õpetajatele meie sugulasrahvaid ning nende keelt, kombeid, rahvamuusikat- ja tantse, samuti rahvustoite, millest saime osa video vahendusel, leidnud Fenno Ugria kodulehelt palju huvitavat meie hõimurahvaste kohta. Näiteks saime teada, kuidas valmistada liivlaste rahvustoitu munaputru. Kuulasime ja vaatasime noorte udmurtide ansamblit Silent Woo Goore, kel muusikas nii rahvuslik kui ka rokokoo joon, kuid kes siiski laulab oma emakeeles, mitte vene või inglise keeles. Rääkisime sel korral pikemalt isuritest, kes ongi juba tegelikult väljasurnud rahvas. Seetõttu teadvustame endale, kuivõrd tähtis on ühel väikesel rahval oma keelt ja traditsioone hoida. Eks ole ju meiegi väike rahvas.

Kui 9. ja 7. kl õpilased jälle kitarrid kätte võtsid, lõpetasime päeva X-lt noorte laulu- ja tantsupeolt armsaks saanud lauluga „Puu on puude kõrgune“.

9. klass

Raamatukogupäevade raames külastas meie kooli uue veerandi esimesel päeval kooli vilistlane Jaak Kukk, kes muude tegemiste kõrval on leidnud endas huvi ka kirjutamise vastu. Tema sulest on seni ilmunud kaks raamatut. Õpilastele tutvustas ta viimati ilmunud nii öelda poisteraamatut „Rebasesaare indiaanlased“.

Jaak Kukk rääkis, et lapsena ei viitsinud ta raamatuid lugeda ja kahetseb seda. Nüüd täiskasvanuna on aga selle võla enda ees heastanud ja on lugenud just nimelt lasteraamatuid.

Jaak ütles, et kõik poisid, aga miks mitte ka tüdrukud võiksid lugeda raamatuid nagu „Vahtramäe Emil“, „Roostevaba mõök“ või Kalle Blomkvisti lugusid ja teisi, mis annavad võimaluse põnevatest seiklustest ise osa saada. Samuti on vahva ja arendav lugemisvara Harri Jõgisalu „Maaleib“, mis toredasti annab ülevaate Kihnu elust ja kombestikust.

Õpilaste (6. kl ja 9. kl) muljeid kohtumisest:

„Muhe ja humoorikas mees, kes rääkis raamatutest kirega ja viskas palju nalja. Ta jutustas seiklusrohkeid mälestusi lapsepõlvest. Põnev oli, kuidas poisid jääpankadega jõel sõitsid või kui nad ei tahtnud „oma vaenlasele“ vahele jääda, ei liikunud nad mitte teed mööda, vaid läbi teetruupide, vedades sealt läbi ka omavalmistatud parve.“

Oli tore kohtumine, õpilased igatahes kuulasid huviga.

Reedel, 31. oktoobril toimus meie koolis halloweenipäev. Päeva viis läbi 9. klass.

Kooli jõudnud, võttis meid sõbraliku õpetaja asemel fuajees vastu hoopis ehmatav ja hirmuäratav, kuid graatsiline luukere koos oma kõrvitsatest sõpradega, kel hõõguvad silmad peas. Kooli peal liikusid õõvastava välimusega zombid ja verised vampiirid ning muud koledad tondid, kes päris hirmu nahka ajasid.

Vahetundide ajal laulsime jälle karaokeleale, sest et õpetajate päeval meil elekter väikese vimka viskas. Tegime pilte ja tundsimme koosolemisest heameelt. Oli tore päev.

Kivi-Vigala kooli 6. klass

I ÕPPEVEERANDI TULEMUSED VANA-VIGALA PÕHIKOOLIS

2014/2015 õppeaasta I veerandil õppisid hindele „5“:

- 2. kl – Rasmus Noppel
- 3. kl – Triinu Alga
- 4. kl – Joonas Asumets
- 5. kl – Emily Melissa Pilv
- 6. kl – Mari Saffre
- 8. kl – Markus Rudak

Hindele „4“ ja „5“ õppisid:

- 2. kl – Karola Allipere, Markus Pilv
- 3. kl – Andero-Darren Bergstein, Oliver Kirsipuu, Mariette Liigend, Karlis Ojavee, Sandra Plamus, Reijo Vanikov
- 4. kl – Kärolin Kikas
- 5. kl – Sirle Külaots
- 6. kl – Alis-Angela Kuusk, Kristo Lebin
- 7. kl – Anti Asumets, Fred Kikas
- 8. kl – Raido Rehepapp, Andreas Välis
- 9. kl – Andreas Viibus

Marje Orav

Vana-Vigala PK õppealajuhataja

I ÕPPEVEERANDI TULEMUSED KIVI-VIGALA PÕHIKOOLIS

Hinnetele „5“ õppisid:

- 2. kl – Laur Lennart Kärnsa
- 3. kl – Marit Burmeister, Kaspar Sume, Romanis Siiman
- 4. kl – Aron Aun, Berit Kristin, Rebecca Riomar
- 5. kl – Heily Tiitus
- 6. kl – Merili Burmeister
- 9. kl – Robert Haljas

Hinnetele „4“ ja „5“ õppisid:

- 4. kl – Kalju Torri
- 5. kl – Iiris Djatšok
- 6. kl – Triin Djatšok, Silver Haljas, Relika Kullap Liisbeth Naarits, Kristina Ollo
- 7. kl – Jürgen Kõllo, Henry Tiitus
- 8. kl – Raido Liiv
- 9. kl – Kadri Kärnsa

I veerandil viis Keskkonnaamet läbi maakondades viktoriini „Üheskoos Soome lahe heaks“. Meie koolist osales 2 võistkonda ning oma tulemustega jäädagi jagama 4.-6. kohta. Kokku oli võistkondi Rapla maakonnas 14. Esi-messe võistkonda kuulusid Andreas Liitmäe, Henry Tiitus ja Egert Nei 7. klassist. Teise võistkonna moodustasid Merili Burmeister, Relika Kullap, Triin Djatšok ja Silver Haljas 6. klassist.

Kristine Niit

Kivi-Vigala PK direktor

VANA-VIGALA RAHVAMAJA HUVIRINGID

Vana-Vigala Rahvamas on võimalik selle hooajal osaleda järgmistele ringide tegevuses:

Igal kolmapäeval kell 17.00 -19.30 **keraamika- ja kunstiring**. Oodatud on kõik huvilised nii õpilased kui ka täiskasvanud. Ringi juhendab Astra Põlma, info tel 5636 2293, e-post astra.polma@gmail.com. Soovi korral on võimalus kutsuda ka kohapeale erinevaid koolitusi või õpitube (keraamika, klaasi ja paberkunst). Novembris-detsembris keskendume jõululingituste valmistamisele.

Folklooriselts „**Kiitsharakad**“ toimetavad sellel hooajal 3 tantsukollektiiviga:

- teisipäeviti kell 19.30-21.30 saab kokku naisrühm
- reedeti kell 18.00-20.00 meeste tant-surühm
- pühapäeviti kell 19.00-21.00 segarühm

Kõik tantsukollektiivid on nõus oma ridadesse võtma uusi tantsuhuvilisi. Ringide juhendaja Krista Tõldmaker e-post: toldmaker@hotmail.ee

Vana-Vigala **näitetrupp „Topelt-Kiiks“**. Tegutseb korra nädalas, tavaliselt pühapäeviti kell 17.00-19.00. Juhul, kui tunned, et sul on soov end meeldivas seltskonnas arendada ja end laval erinevates rollides välja elada,

da, siis võta julgesti ühendust näiteringiga! Ootame igal hooajal oma ridadesse uusi liikmeid. Ringi juhendab Astra Põlma, info tel 5636 2293 e-post astra.polma@gmail.com.

Õpilaste **näitering „Vigala vahvad“** alustab tegevust novembri lõpus. Juhendajaks Astra Põlma. Oma osalussoovist võib aegsasti Vana-Vigala avatud noortekeskuses teada anda.

Norra EMP Riskilaste programmi toel on alustanud tegevust ka „**Noorte loovusring**“, mis on mõeldud eelkõige koolinoortele (7-15 aastat). Ringis võetakse ette erinevaid loovust ärgitavaid tegevusi ja on plaanis ka väljasõite. Loovusring tegutseb igal neljapäeval 14.15-15.40 Vana-Vigala Põhikoolis ning korral paaril kuus nädalavahetusel erinevates kohtades.

Juhul kui pakutavate ringide hulgas sulle sobivat ei leidunud on Vana-Vigala Rahvamajas veel võimalusi ja ressursse täiendavate ringide juurde tekitamiseks. Sobiva juhendaja ja huviliste olemasolul on kõik võimalik. Ole julge ja anna oma soovidest ja ettepanekutest teada.

Info tel 5636 2293 e-post: astra.polma@gmail.com

Astra Põlma

NOVEMBRIKUISED ETTEVÕTMISED SILLAOTSA TALUMUUSEUMIS

3. - 7. november. Ootame mardisante.

Mardipäev tähistab hingede aja lõppu. Naised hakkasid toas käsitööd tegema, mehed tegid puutööd või läksid metsatööle. Oluline komme oli mardiks käimine. Maskeeriti end mardipereks, kes olid mustades riietes ja karvased. Käidi perest – peresse. Kontrolliti pererahva tublidust. Sooviti häid soovide, mis olid seoses põllundusega. Muuseumipere abiga saab end kurssi viia, kuidas end riietada, mida laulda ukse taga, mida soovida pererahvale, milliseid ande andis pererahvas. Õpime valmistama mardimaske. Maitseme odrakaraskit ja taimeteed.

Muuseumitund kestab 1 tund ja 30 minutit. Grupi suurus kuni 30 last.
Pilet: 3 EUR

24. – 25. november. Ootame kadrisante

Kadrid on maskeeritud ilusateks valgesse riietatud naisteks-tüdrukuteks. Perest-peresse käis kadripere. Kadrid töid karjaõnne. Eriti lambaõnne. Kontrolliti pererahva kudumisjärge. Tuleb teada, mida laulda ja soovida. Eriti palju õnne on pererahval oodata siis, kui kadri „pissib“ – pritsib vett. Pererahvas jagab tänuks jälle ande. Kuna lambad on kadripäeval teemaks, siis vaatame koos ka lambavillaga tehtavaid tegevusi. Maitseme odrakaraskit ja taimeteed.

Muuseumitund kestab 1 tund ja 30 minutit. Grupi suurus kuni 30 last.
Pilet: 3 EUR

VALLAVALITSUSES JA VOLIKOGUS

Vigala Vallavalitsuses

14.10.2014 istungil otsustati:

- määrata koha-aadressid viiele maaüksusele;
- anda kirjalikud nõusolekud kolmele kinnistule puurkaevude rajamiseks;
- väljastada kasutusluba ühe puurkaevu kasutusele võtmiseks;
- eraldada sotsiaaltoetusteks 150 eurot;
- teha ettepanek volikogule osaleda järgmisel aastal hajaasustuse programmis ning eraldada järgmise aasta eelarves selleks 10000 eurot.

28.10.2014 istungil otsustati:

- määrata koha-aadressid viiele maaüksusele;
- määrata Kivi-Vigala külas asuva Poti-Silla mnt 8 asuva küttehoidla korda tegemise või kõrvaldamise tähtajaks 28.10.2015 ning määrata nimetatud ehitise teenindusmaa suuruseks 2800 m²;
- määrata ehitise teenindamiseks vajalik maa viiele rajatisele (Vängla küla Kupu tee, Vana-Vigala küla Uus

tänav, Raba tee L1, Tiduvere küla Raba tee L4 ja Naravere küla Matsukse tee);

- rahuldada "Vigalasse elama" toetusprogrammi toetuse taotlus ning eraldada toetust 3130 eurot peale tööde teostamist ning sõlmida kahepoolne leping;
- eraldada sotsiaaltoetusteks 141 eurot;
- arvata välja Vigala Hooldekodu hooldekogu koosseisust Merje Voog ja Riina Redlich ning kinnitada Vigala Hooldekodu hooldekogu järgmises koosseisus: Toivo Averin, Maret Järv, Ilme Roosi, Ene Tammis ja Gerly Puusepp.

Vigala Vallavolikogus

30.10.2014 istungil otsustati:

- korrakaitse piirkonnapolitseinik Jaan Padrik andis ülevaate korrakaitsest Vigala vallas;
- eraldada investeringute reservi summadest 17 000 eurot põhikoolidele arvutite soetamiseks;
- määrata sihtotstarbed kahele maaüksusele;
- anda nõusolek ühe maaüksuse riigimandisse jätmiseks;
- määrata avalikuks kasutamiseks Araste külas asuv Illasteraba tee;
- taotleda munitsipaalomandisse riiklikku teeregistrisse kantud viie teede alused ja teid teenindavad maad;
- esitada EAS-ile projekt „Mõisa ja Jaama piirkondi ühendava valgustatud kergliiklustee rajamine“. Volikogu garanteerib kuni 40 000 euro omafinantseeringu;
- jätkata 2015. aastal hajaasustuse programmiga ning eraldada eelarves selleks 10 000 eurot.

INFO KINNISTUOMANIKELE SEOSSES LUMETÕRJEGA

Algamas on lumetõrjehooaeg. Tööde teostajad on samad, mis eelmisel aastal – Vana-Vigala piirkonnas Able Grupp OÜ ja Kivi-Vigala piirkonnas FIE Erki Plamus. Vigala vald korraldab lumetõrjet lisaks vallateedele ka kinnistute sissesõiduteedel ja avalikuks kasutuseks määratud erateedel. Vigala Vallavalitsus palub, et kinnistute omanikud vaataksid enne lume tulekut üle teeääred ja võtaksid maha võsa ja puud, et lumetõrjetehnikal oleks võimalik takistusteta tööd teha. Tee peab olema vähemalt 4 m lai ja 3 meetri kõrguselt puuokstest ja võsast vaba. Sama info puudutab ka vallateede ääres asuvaid kinnistuid, kus kinnistu piir on otse vastu teeäärt ja kus võsa või puuoksade kärpimise kohustus kuulub kinnistuomanikule.

Vallavalitsus loodab kinnistuomanike mõistvale suhtumisele ja koostööle. Kui traktoritel on ligipääs takistatud, ei saa juht riskida kalli tehnika lõhkumisega ja lumi jääb lükkamata.

Lisaks palume kõigil kinnistuomanikel, kes kasutavad ka talvekuudel oma kinnistut, teatada sellest vallavalitsusele, et sissesõiduteedel saaks lumi lükatud. Info palun saata kas arvo@vigala.ee või helistada 489 4774 (Katrín Kalmus või Ain Kärsna). Palume teatada ka kinnistuomanikel, kes on seda varasematel aastatel teinud.

MARUTAUDIVASTANE VAKTSINEERIMINE

Meil tehakse marutaudivastast vaktsineerimist metsloomadele juba mitu aastat ja seega on marutaud võib öelda likvideeritud, kuid loomad ei tunne piire ning oht on ikkagi olemas.

Seadust ei ole muudetud ja see näeb ette koduloomade (koerte, kasside) marutaudivastase vaktsineerimist iga 2 aasta tagant.

Sel aastal toimub vaktsineerimine **15. novembril** järgmiselt:

- **10.00 - 10.30** Vana-Vigalas
A/O kaupluse parklas
- **10.45-11.15** Vana-Vigalas
Jaamas rahvamaja parklas
- **11.30-11.50** Kesk-Vigalas
bussipeatuses
- **12.00-12.30** Kivi-Vigalas
küladekeskuse parklas.

Marutaudi vaktsiin on tasuta. Kompleksvaktsiin (kes soovib) on tasuline. Kui on küsimusi või ettepanekuid, palun helistage 5648 8229.

*Anne-Ly Johanson
Vigala valla veterinaararst*

Lugupeetud Jädivere ja Pallika küla elanikud

Kuus aastat tagasi valisite mind esimest korda külavanemaks. Nüüd on möödunud kaks ametiaega. Need aastad on möödunud kiiresti, jagades ühiseid rõõme ja muresid. Aeg on seal maal, et anda see austav amet üle noorematele. On loogiline, et järgmiseks külavanemaks saaks Jädivere küla esindaja.

Hea meel on, et meil mõlemasse külla on asunud elama noored asjalikud perekonnad.

Täna kõiki mulle osaks saanud usalduse eest, soovin jõudu ja häid mõtteid uuele valitavale külavanemale.

*Mari Kuusik
Jädivere ja Pallika
küla külavanem 2008-2014*

JÕULUKINGID RAPLAMAALT!

Juba eelmisel aastal levis maakonnas üleskutse: „Jõulukingid Raplamaa tegijatelt!“

2. augustil avasid Raplamaa tootjad ühise kaupluse „Väärt Raplamaa Toode“, kus on müügis väga suur osa Raplamaa toodangust. Just siit leiab igaüks oma lähedasele jõuluks sobiva kingi.

Naisperele leiab siit näiteks kaunid ehted ja kudumid, meeste jaoks pakuvad kindlasti huvi puidust esemed ja se-

pised, lastele mänguasjad. Sauna või vannituppa leiab mõnusaid seepe, õlised, kreeme ja muid toredaid käsitöökosmeetika tooteid.

Õdusa meeleolu koju loovad kaunid maalid seintel, rõõmsavärvilised kangastelgedel kootud vaibad põrandal, pilkupüüdvad kodutekstiilid ja muidugi küünlavalgus.

Kogu pere saab selga kampsunid, pähe mütsid, jalga soojad sokid ja kätte käpikud. Kõogiriulile sobivad kodukandis kasvatatud maitseainesegud ja muidugi mesi oma maakonna mesilindudelt. Pereemad saavad ette põlled ja kätte pajakindad, kohvikannagi saab mütsi pähe.

Suu teevad magusaks mitut sorti marmelaadid, mõnused kodused hoidised ja baarikappigi leiab nii mõndagi huvitavat.

Unustatud ei ole ka lemmikloomi, kellele leiab nii ninaesist kui ka allapanumaterjali.

Kui otsustamine osutub keeruliseks, siis aitavad poe kinkemündid ja lähedane inimene leiab ise endale meelepärase kingituse. Ettevõtetele, kes oma töotajaid jõuluajal premeerivad, pakuvad Raplamaa tootjad ka maitsvaid käsitöö kommipakke, mille kohta saavad huvilised täpsemat infot

kirjutades aadressil: raplamaatoode@gmail.com.

Võib öelda, et valides jõulukinke Raplamaa toodangu seast, saab kindla kasvõi terve maja ja pea kõike, mida kodu sisustamiseks vaja võiks minna!

Kauplus asub Rapla linnas, Okta Centrumis, aadressiga Mahlamäe 10. Avatud E-R 12:00 - 18:00 ja L 11:00 - 15:00.

Kogu toodanguga saab tutvuda tootjate ühisel kodulehel www.raplamaa-toode.ee. Meeleolukad jõululaadad toimuvad kaupluses kolmel detsembri laupäeval: 6. detsembril, 13. detsembril ja 20. detsembril. Avatud 11:00 - 15:00. Eelista Raplamaist ja tee jõulukingi valik just kohaliku toodangu seast!

**Ilusat jõuluaega soovides
Raplamaa tootjad**

PÄASTEAMET PALUB MITTE MINNA HAPRALE JÄÄLE, SEE VÕIB OLLA ELUOHTLIK

Vaatamata jätkuvatele päevastele soojakraadidele, soovitab päästeamet lastevanematel ja õpetajatel rääkida lastele varakult jääohutusest. Tuletage neile meelde, et oktoobri- ja novembrikuus kraavidele ning väiksematele veekogudele tekkiv jääkirm ei ole veel valmis lustimiseks.

Varajased „talverõõmud“ võivad lõppeda väga kurvalt ja kindlasti ei soovi seda meist mitte keegi. Oktoobri lõpus sai päästeamet mitu teadet, et lapsed mängisid juba esimeste külmadega tekkinud õhukesel jääl. Jäälle on ohutu minna aga alles pärast paarinädalast külma, kui jää paksus on vähemalt 10 cm. Meeles tuleb pidada, et jää on õhem sildade juures, kõrkjate ümbruses ning allika- ja suubumiskohtades. Samuti on jää tavaliselt nõrgem voolava veega veekogudes. Ka pragude ja lõhedega jää on ohtlik, sest ilmastikutingimuste muutumisel võivad praod ja lõhed ületamatuteks muutuda. Jääst läbi vajumisel saab saatuslikuks eelkõige külm vesi, mis mõne minutiga tegevusvõime halvab, mitte ujumisoskuse puudumi-

ne. +4 kraadises vees (jääalune vesi Eesti oludes) kaotab täiskasvanud inimene teadvuse kuni 10 minuti jooksul, lapsed ja eakad veelgi varem.

Lastele tuleks selgitada, et õnnetus võib juhtuda ka madalasse vette kukkudes. Näiteks on suve lõpust teada juhtum, kus väikesesse veesilma kukkus laps ning sattus selle tagajärjel tõsisesse ohtu. Õnneks suudeti ta päästa. Traagilise lõpuga näited sellest aastast on aga veel ... Siinjuures soovib päästeamet eraldi rõhutada, et lapsi ei tohi jätta veekogude lähedusse üksinda. Ei ole vahet, milline on parajasti aasta-aeg. Väikelaste mõtted ja liikumised on kohati ettearvamatud ning üksi olles võivad need osutada neile endile ohtlikuks.

Olge palun tähelepanelikud ning ärge riskige enda ega laste eludega. Rääkige lastele ning ka lähedastele nõrga jääga kaasnevatest ohtudest ning võimalikest tagajärgedest. Selgitage lisaks, mida ohus olles ette võtta ja kuidas käituda, kui nähakse kedagi abi vajamas. Kui tunnete, et jääte sel-

les osas hätta, küsige nõu päästeameti ennetajatelt. Kindlasti ärge jätke tähelepanuta oma lemmikloomi. Loomad nagu lapsedki ei taju hapra jääga seotud ohtusid ja võivad läbi õrna jää vette vajuda ning iseseisvalt sealt nad enam välja tulla ei suuda.

Päästeamet palub ohtlike olukordade ennetamiseks ja vältimiseks teie igaühe kaasabi. Nõrgal jääl viibijatest ei tohiks niisama mööda jalutada, nad tuleb sealt koheselt ära kutsuda. Abi vajavat inimest märgates helistage numbril 112.

Kristi Kais
Lääne päästkeskuse pressiesindaja
Päästeamet

MULJEID SIBULATELT

Sibulatee piirkonna kohta öeldakse üks piirkond, kaks rahvust, kolm kultuuri.

Sügiseti korraldatakse Vigalas Sühiseid väljasõite laatale ja külastatakse nende lähedal asuvaid vaatamisväärsusi. See on üks osa külaliikumisest, sest ühised ekskursioonid liidavad inimesi.

Sõitu ida poole sai alustatud tihe- da uduga, ees oli ootamas Peipsiäärne Varnja küla oma sügisandide laadaga. Niinimetatud sibulatee lookleb Emajõe suudmest Kallasteni. Kohapeal tundsi kohalikke pikaajaliste traditsioonide elujõudu. Seda piirkonda seostakse sõnaga vana-usulised (*staroverõ*), ajakirjanduses on mainitud ka sibulavenelased. Sügiseti ei suuda kohalikud kasvatatud sibulaid realiseerida, toodangu müügiga ollakse raskustes, kuna aastaid pole juba Peterburi turgu. Paljud inimesed Eestimaal korraldavad ühiseid väljasõite Peipsi äärde, et toetada kohalikku kaubandust. Näiteks Rae vald on käinud oma valla elanikele sibulaid kokku ostmas.

Proovin reisist rääkida järjekorras. Esimese punktis Puurmannis nägime renoveeritud lossi. Lossihoone on üks Eesti kauneimaid, esinurka ehib viiekorruseline kaheksatahuga torn. Peagi hakkas paistma Saadjärv, mis on oma 700 hektariga on suurim järv Vooremaal, Eestis 5-ndal kohal. Saadjärve kaldapealsel paikneb Jääaja keskus, mis on unikaalne ja omanäoline turismiobjekt ning mitte ainult õpilastele. Elukõige neile, keda huvitab looduse ja inimasustuse areng pärast jääaega. Saadjärv on populaarne rahvaluules, seal võib näha Kalevipoja kolme lingukivi. Järv ulatunud meie rahvuskangelasele past-

lapaelteni. Jääajaga ongi tekkinud voored kulutus-kuhjevormidena nagu suured leivapätsid. Järve kaldale on pandud kollane aken, juhtimaks meie tähelepanu elule kahe maailma piiril. Eks need märgid kutsuvad tutvuma imelise looduse ja uuendusmeelse ettevõttega (looduskeskusega). Varasemalt teati seda piirkonda Äksi nõia elupaigana. Nõid oli tuntud muusikapedagoog, ravitseja ja selgeltnägija.

Edasi viis tee kõige lõunapoolsemasse vana-usuliste külasse Varnjasse. Vald on üks suurema tihedusega maavaldu Eestimaal – 32 elanikku ruutkilomeetril. Peipsiääre küla- des pole kunagi suurtootmist olnud, seetõttu pole uustulnukaid, elatakse eramajades. Peipsiga paralleelselt kulgevad külad on ridakülad ehk tänavkülad, majakesed on ehitatud

üksteise kõrvale. Eluhooned on kõrge vundamendiga ning köögivilja kasvatatakse ka kõrgetes peenardes. *Õeldi, et kui vanatühi lendas, siis puistas ta eestlasi ühekaupa laiali, aga vanausulisi viskas taevast kamaluga alla. Sellepärast elavad koos.*

Saabumisel olid külateed ummistunud sõiduautodest, külastest ja turistidest. Arvati, et sel aastal oli laadal ostjaid rohkem. 10-ndal sügislaadal pakuti eelkõige sibulat, võeti ikka kohalikku Peipsiäärset kaupa, küsiti sibulaseemet, et ise järgmisel aastal katsetada. Sibulat oli väikese kaunistusega vanikutes, kui ka lahtiselt vastavalt ostja nõudlusele. Punetavad, vitamiinidest pakatavad jõhvikad leidsid endale uue omaniku. Laadarahvale pakuti pannkooke, mitmes valikus suppe. Kahetseti, et ei osatud nii paljude ostjatega arvestada. Laadaplatsilt kostus venekeelset ja venemeelset laulu Kiviõli segakoorilt. Varnja küla on üks vanemaid aastast 1582, vanausulised jõudsid Peipsi äärde 1730-ndate aastate paiku, eelkõige Väike-Kolkjasse, sajand hiljem Mustveesse, Kallastele ning 19. sajandil Varnjasse. Kõige rohkem vanausulisi elas Peipsi ääres enne II Maailmasõda ca 8000 inimest, 1997. aastal oli neid ligi 1000 inimest. Enne II MS osati isegi eesti keelt paremini, sest osa mehi käis sisemaal ehitustööl. Oli võimalik palvemaja külastada. Religioon on vanausuliste jaoks vägagi oluline. Nad ei segunenud teiseusulistega ning seetõttu jäid muust maailmast eemale.

Kolkjas kalarestorani vastas toimus peamiselt suitsukala müük. Mööda külatänavat sinna sõites nägime mit-

Jõhvikaid ostmas

meid müüjaid tee ääres, seega oli tegemist tänavaturuga. Müügiletis oli toore kalana Peipsi koha ja latikas. Suitsukaladena pakuti koha, ahvenat, tinti, räabist, siiga, latikat – päris rikalik valik kohalike kaluritelt. Peipsi kaldasoppidesse on kaevatud mitmed kanalid, et paadiomanik saaks oma paadi õue alla tuua, sadamat pole. Kui juba jääajast oli juttu, siis Peipsi järv on kujunenud madalasse nõkku. Järve põhjakallas on liivane, lõunakallas soine. Peipsi järv on andnud ainest rikkalikuks rahvapärimuseks nt olevat järv tekkinud Kalevipoja tegevuse tagajärjel. Ta kaevas kahe riigi vahele sügava kraavi, et takistada rüüsteretki. Peipsi on siniseid inimesi toitnud ja katnud aastasadu. Peipsi on erinevate kultuuride ja rahvuste segunemiskoht.

Peagi olime Alatskivil. Kõigepealt käisime surnuaial ja panime küünla Juhan Liivi hauale. Meenutasime teda looga „Laulikutele“, mille on viisistanud E. Mägi. Luuletus lõpeb sõnadega „on ilu, elu, valu nii palju ilma sees ja sellest kõik nii vähe on teie lauludes“. Juhan Liivi mõttetera „kes minevikku ei mäleta, see elab tulevikuta“ on muutunud käibetõeks. Kalmistu väravas oli vabadussõja monument pärjaga president Rüütli.

Läbi pargi sõites olimegi Alatskivi lossi ees, mis valmis Šotimaal asuva Balmorali lossi eeskujul 1885. aastal. 19. sajandi esimesest poolest muutusid Eestimaa mõisahooned lossideks. Valget lossi ümbritsevad pargiteed ja avarad muruväljakud. Viimaseks lossi omanikuks oli Nolcken. Lossis on olnud piirivalve, korterid, masina-traktorijaam, Kallaste rajooni täitevkomitee, külanõukogu, kino-saal, raamatukogu. 1993. a lubas üks soomlane rajada taastusravikeskuse, ei jätkunud tahet projektiga edasi minna ning seetõttu läks loss Liivi muuseumile üle. Mõisate uurija Mais-te peab Alatskivi lossi suurepäraseks päriliks idapiiril. Teisalt Nolcken oli suur unistaja, sest loss sündis suurest

armastusest Josephine vastu. Muinasjutulises lossis kuulsime giidilt põhjalikku ülevaadet mõisahärrade elust, saime teada miks oli ühel perekonnal vaja niipalju ruume, erilise pärlina nägime all keldris mõisateenijate eluolu koos nende vahakujudega. Saime infot muusiku Eduard Tubina elust ja loomingust. Väikses saalis hakkas Aino Reemann meile pakutud võimalusel mängima klaveril melodiat „Üksainus öis“ (Paul Tammeski lugu). Jääb ainult imetleda vanaproua vitaalsust, energiat. Südamesse minev lugu ligi 50-le külastajale-rühmaliikmele. Suur aitäh päeva kaunistamast!

Päev jätkus alla 1000 elanikuga linnas Kallastel. Linna on nimetatud ka Punaseks mäeks. Suurimaks vaatamisväärsuseks on Peipsi kaldal paljanduv liivakivipaljand (kilomeeter pikk ja kohati 8 meetrit kõrge). Paljandis paiknevad kaldapääsukeste pesad. Meri on uuristanud paljandit, teisalt on kraabitud nimesid liivakivisse. Majade õues oli näha karakattisaid, uppumiskindlaid sõidukeid. Sai käidud kõrgel pangal vanausuliste kalmistul. Väikelinna elanikud hoolitsevad südamega kalmistu eest. Taevast tulev püha peab langema hoolitsetud maale. Nendel inimestel on side surnutega olemas, teatakse varasemaid põlvkondi. Kallaste kalmistu, mis pärit 18. sajandi keskelt on tõeline ajaloomälestis. Tasub peatuda ja jalutada, ainult mitte õhtusel ajal, sest surnu pidi elavaga kaasa tulema ning õhtul ei pääse tagasi kalmistule, kui värav kinni on. Kalmistul on tõeline ristide meri, nagu külas, kus elatakse tihedalt teineteise kõrval, nii

on ka kalmistul viimses puhkepaigas rist risti kõrval.

Lõpuks jõudis sibulatee pealinna Mustveesse. Linna sisse sõites oli tee läbilõigatud silla ja sadamaehituse tõttu. Mustvee on suurepärase kultuuripärandiga kirikute linn. Võib-olla kujuneb kunagi Mustveest tõeline pealinn ida ja lääne piiril.

Mitmekesine on Peipsimaa, kus kohtuvad ja sulanduvad eri keeled, rahvused ja usud. Kuigi külad tühjenevad, pakub piiriäärne suurjärv (nimetatakse ka hellitavalt mereks) kõigile avastamisrõõmu. Loodan, et paljudele sai osake Peipsimaast lähedasemaks ja põhjuseks edaspidi tagasi uutele avastusretkedele tulla.

Et ei oleks arutat kupatamist tagasiteel, tehti veel peatus Põltsamaa linna servas. Sai jalutatud Sõpruse pargis, mille rajamisest möödus 40 aastat. Tänavu septembris oleks pargi rajajal Ants Pajul täitunud 70 eluaastast. Kuid raske haigus viis koolikaaslase, aatemehe, loodusemehe, spordimehe, ajakirjaniku, poliitiku kolm aastat tagasi. Alles nägime ETV2 filmi 2004. a graniidiskulptuuride festivalist. Tee Olümpose sangaritele on kivisse raiutud olümpiamedalistid, sealhulgas ka Gerd Kanteri nimi. Festivali lõppedes istutati parki tamm, et vaadata milline on tamm 10 aasta pärast aastal 2014. Suurmehe auks istutatud tamme jalamile jäi küünal meenutamaks-tänamaks Ants Paju.

Usun ja leian, et selliseid ühisüritusi on vaja. Jääb tänada bussijuhti Raivu Ülemaanted, sest läbitud kilomeetreid kogunes üsna palju.

Jaan Viska

KONTRASTIDE MAA RUMEENIA

LEADER Raplamaa Partnerluskoogu on igal aastal korraldanud õppereise välisriikidesse, et tutvuda maaeluga ja Leaderi võimaluste kasutamisega nendes maades. Sel aastal toimus õppereis Rumeeniasse 12. - 19. oktoobril. Vigala sidusgrupi poolt osales reisil neli kohalikku inimest: Natalia Lüllmaa (Vigala sidusgrupi juht), Helbe Kliss, Maie Üürrike (mõlemad MTÜ Jätkusuutlik Vana-Vigala) ja Silja Käär (külavanem, TÜ Vigala Külade Ümarlaud). Rumeeniasse sõitsime bussiga ning ainuüksi kohale- ja tagasijõudmise peale kulus kokku neli pikka päeva ning lisaks Rumeeniale saime läbisõidul näha veel viit riiki: Lätit, Leedut, Poolat, Slovakkia ja Ungarit.

Ainus tõsisem üllatus tabas meid esimese reispäeva hilisõhtul ühes Poola asulas, kus meie buss otsustas kapitaalselt katki minna. Kui hetkeks tundus, et reis jääbki pooleli, siis veidi aja pärast selgus, et buss oli siiski katki läinud väga õige koha peal – kohaliku piimakombinaadi kõrval. Üsna ruttu kutsuti kohale piimakombinaadi mehaanik, kes katkise tiiviku kibekähku kinni keevitas, ühelt masinalt meie bussi tarvis vajaliku pikkusega rihma maha võttis ja reis võiski rõõmsalt jätkuda!

Rumeeniasse jõudsimme teise päeva hilisõhtul, kui väljas valitses juba ammu pilkane pimedus. Seda suurem oli kõikide üllatus hommikul, kui hotelliaknast välja vaadates miljonivaadet mägedele nautida saime. Olime hotellis, mis asus „väga maal“, lausa kolkakülas, ning oli otsekui pärl keset kohalikku tagasihoidlikku külakesekonda.

Reisi vältel külastasime kolme tegevusgruppi Transilvaania piirkonnas. LEADER programm käivitus Rumeenias alles hiljuti, aastal 2011, taotluste vastuvõtte toetuse saamiseks alustati aastal 2012. Erinev Eesti LEADER põhimõtetest on ka see, et toetatakse just väga kalleid ja suuri projekte. Kuna LEADER rahade jagamine ja kasutamine Rumeenias alles üsna algusjärgus on, ei olnud kohalikel meile väga palju objekte näidata, mis just LEADER programmist rahastust saanud on. Näiteks nägime Napoca Porolissumi piirkonna kahekümnest rekonstrueeritud puitkirikust nelja, mis on toetust saanud kultuuriväärtuste programmist. Euroopa rahalise toetuse abil ehitatakse suurematesse küladesse ka turuhooneid, kus kohalikud inimesed kord-paar näda-

las oma talutoodangut ja käsitööd müüa-osta saavad. Euroopa rahadest on toetatud ka mägede piirkonna teedehitust, buldooseri soetamist, vabaaja- ja spordikeskuse renoveerimist. Enamjaolt LEADER-i toetusel on Bistrita Nasaud piirkonnas valmis üks hotell, mida meile kahjuks siiski ei näidatud.

Suurimaks elamuseks Vigala naistele oli kolmanda reispäeva hommikul omal käel ette võetud umbes 5-6 km pikkune jalutuskäik Rumeenia külas. Loodus oli hingematvalt ilus – mäed, kärestikuline jõgi ja sügisene värvikirevus ning umbes 25 soojakraadi. Aga kõik muu, mida nägime, andis tunnistust sellest, et aeg on siin õige mitmed aastakümned tagasi seisma jäänud. Liiklusvahenditeks olid vankrid, mille ette enamastri hobused rakendati, kuid paaril korral õnnestus näha ka eeslirakendit. Heinategu käis käsitsi, parasjagu käis vankritega heinavedu. Palju kasvatatakse Rumeenias maisi ja kõrvitsaid, kogu saagikoristus käib inimjõul ja käsitsi. Majad olid väikesed, vanad ja ajahambast puretud, heakord majade ümber tihti pehmelt öeldes puudus. Lambaid karjatati enamasti kepi ja koeraga ning lehma söötis peremees või perenaine oheliku otsas jalutades. Pesupesemise vee pani üks memm suure plekkvanniga jõe äärde kivide vahele tehtud lõkkele sooja. Jalutuskäigu ajal sattusime ka ühe väikese kloostriligidusse, kust võis kuulda kauni häälsel nunnade laulu. Sisse minna me siiski ei julgenud ega üritanudki, sest ega nunnakloostri se ilmselt pükstes ja pearätita naisi lubatud olekski. Eriline vaatamis-

väärsus oli kohalik elektrimajandus – oma paarkümmend peenemat ja jämedamat kaablit postide otsas kõrvuti jooksmas ja iga posti otsas veel kokkukeritud kaablrull paremaid või siis halvemaid päevi ootamas. Reisiseltskonna mehed avaldasid arvamust, et Rumeenias elektrik olla oleks igatahes päris paras väljakutse! Kohalikke vallamaju külastades kuulsime mitu korda lauset – meil läheb hästi! Vaadates aga kohalikku eluoli sai selgesk, et ilmselt on rumeenlase ja eestlase arusaam hästi minemisest siiski suuresti erinev.

Põnev oli käik kloostriisse, mis oli ehitatud 1993. aastal ning kus praegusel hetkel elas viis munka ning samapalju palgatöölisi. Tegemist oli väga ilusa ja hoolitsetud hoonetekompleksiga, mida ümbritses kaunitl kujundatud ja hooldatud aed. Parajasti ehitati kloostri territooriumile uut kirikut ja kellatorni.

Reisi vältel saime näha ka linna-keskkonda Rumeenias – kolm ööd majutati meid Cluj Napocas, mis on meie võõrustajate sõnul suuruselt Rumeenia teine linn. Kuni esimese maailmasõjani kuulus linn Ungarile, peale seda läks koos Transilvaaniaga Rumeeniale. Linn sarnanes suuresti meie linnadele ning nägi välja tunduvalt puhtam ja heakorrastatum kui maapiirkondade asulad. Väga ilus oli Cluj Napoca vanalinn, kenad olid ka uuemate ühepereelamute rajoonid oma hoolitsetud aedadega, korterelamute piirkonnad nägid aga suhteliselt väsinud välja. Tegelikult oli päris kurb vaadata linna ja maaelu kontraste, mis kahjuks liialt tugevasti maapiirkondade vaese ja lihtsa elu

poole kaldus olid. Kui küsisime oma võõrustajatelt, kui suur on Rumeenias miinimum- ja keskmine palk, siis saime vastuseks, et alla 150 euro maksta ei tohi ja keskmine palk on 300 euro ringis.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et reisist Rumeeniasse oli tegelikult õppida nii mõndagi. Kasvõi seda, et tegelikult on meil siin Eestis ikka väga hea elada. Selleks, et seda mõista, tulebki vahel siit veidikeseks ajaks kaugele minna ja vaadata, kuidas mujal elatakse. Eestimaa on meil selline igav ja tasane ning me oleme omaks võtnud mõttelaadi, et kogu aeg on millestki puudus, raha vähe, elamistingimused ei ole meile meele järele, sõiduriist on vana, poes on kõik liiga kallis ja kogu aeg on eestlasel vaja olla „naabrist parem“. Eks rahulolematus eluga ja püüd parema nimel ongi suuresti see, mis meie elu edasi viib, kuid vahel kipume siiski liiga palju vinguma ega oska näha seda, mis meil on hästi. Rumeenia on küll väga ilusa loodusega, mägine, soe ja tohutu potentsiaaliga maa nii põllumajanduses kui turismivaldkonnas, kuid Eestis elada ja toimetada on siiski kordades parem!

Lõpetuseks tahan tänada oma vapraid ja muhedaid reisikaaslasid Nataliat, Maiet ja Helbet ning LEADER Raplamaa Partnerluskogu, kes selle unustamatu reisikogemuse võimaldas!

**Vigala valla resiseltskonna nimel
Silja Käär**

UUS LUGEMISVARA NOVEMBRIS VANA-VIGALA RAAMATUKOGUS

1001 lahingut, mis muutsid ajalugu
Hartston, William 501 saladust
Coelho, Paulo Abielurikkumine
Beaton, M.C. Agatha Raisin ja Dembley matkajad
Gilliand, Ben Ajaloo 100 suurkuju
Green, John Alaskat otsides
Olsson, Sören Bert ja küberflirt
 Eesti kollijuttude ja –salmide kuldraamat
Mankell, Henning Enne külma
Mägi, Harri ENSV KGB tegevuse lõpetamine
Rand, Hilli Esimene A klass ja kooliaasta algus
Mitchell, Karen Helmesed
Mazower, Mark Hitleri impeerium
Kõivupuu, Marju Igal hädal oma arst, igal tõvel ise tohter
Broad, William J Jooga
Flynn, Gillian Kadunud
Francis, Dick Karistus
Voolaid, Henn Kas sina tead?
Francis, Felix Keeldumine
Yrsa Sigurdardottir Kes teisele hauda kaevab
Christensen, C. Kuidas mõõta oma elu?
Afanasjev, Vahur Kuidas peab elama
Friedrich, Volker Kõik looduslikust kivist
Crombie, Deborah Kõik saab korda
Tamm, Andre Lapsepõlvkõla
Packham, Chris Looduse radadel
Gouldsmith, N. Loodussõbralik käsitöö
Lapidus, Jens Luksuslik elu
Le Carré, John Meie moodi reetur
Vaino, Enn Metsanotsu
 Militaristi päevik: Toimik nr. 3
 Märjamaa 650
Kadastik, Mart Paarismäng
Lucas, Edward Pettus
Hellerna, Kärt Poiss ja kaja
Kaaberbøl, Lene Poiss kohvis
Saksatamm, Markus Postiljon ja kanad
Michelson, H. Prantsuse pasjanss
Applebaum, Anne Raudne eesriie
Stevens, Tim Rotipüüdja
Krefeld, Michael Katz Rööpalt maas
Väljaste, Elme Silmini armunud
Smith, L. J Stefani päevikud
Crombie, Deborah Surmaosak
Kivirähk, Andrus Suur Tõll
Simons, Paullina Tatjana ja Aleksander
Granger, Ann Tellised ja surm
Pichon, Liz Tom Gatesi äge maailm
Helme, P Tuleviku mäletajad. I osa
Ihimaera, Witi Vaalaratsanik
Simons, P. Vaskratsanik. 2. raamat
Arbuthnott, V. Ömmeldud kodutekstiliid

VIGALA VALLA SOTSIAALKOMISJONI REISI JÄTK

Koluvere lossi klaasist liftipüstak

sealt mööda sõidame, ei oska kokku lugeda, kuid nüüd läksime vaatama, kuidas elab naaber, kes pidevalt ehitab ja laiendab hooldekodu. Praeguseks on maja saanud peale teise korruse, kohtade arv kasvas 50-ni. Oma majapidamise kohta ütles juhatuse liige Aleksander Koch: „Elame nagu maakodus, oleme sõbralikud, heal tasemel teenindusega ning eelistame eestimaist toitu.“ Selles kõiges võis veenduda üsna kiiresti. Varasema remondiga ehitati uus ökonoomne katlamaja, vahetati välja küttesüsteem, eriliselt kõrge hinnangu sai ventilatsioonisüsteem. Majja tuli ka lift. Sööklas kasutatakse kütteks gaasi, ei sõltu elektrist. Nüüd korrastati hooldekodu ees olevat haljasala, kohale toodud mullast sirgusid tomatitaimed, mis õitsesid. Hetkel on taimed püsilillede vastu välja vahetatud, nagu oli aia kujundamises ka kavas. Haljasala on kinnine territoorium elektrooniliselt sulgevate väravatega. Nägime üsna palju hooeluseid jalutamas. Külastasime kõrvalhoones endist hobusetalli, kus kuulsime mitmeid mõtteid-plaane tulevikuks, kus paljuski sõltub rahast. Meie rühma liikmed said jooksvalt küsida, sest igaühel olid oma huvid ja tähelepanekud. Kohvilauas kuulsime, kui hästi on korraldatud hooldekodu töö, töotajad pidid 5% lisatasu saama märkusteta töö korral. Töotajaid oli kokku 17. Ühel inimesel oleks praegugi võimalik tööd saada. Ilmselt Vana-Vigalast poleks seal kaugel tööl käia.

Teisalt peame mõtlema Vigala hooldekodu erastamise ja laiendamise peale. Nõudlus hooldekodu kohtadele on olemas.

Sotsiaalkomisjoni esimees Maret Järv pakkus välja päevakava, et vaadata, mida huvitavat on lähikonnas. Enne väljasõitu teadsime, et sotsiaaltöötajate ettepanekul teeb Kanal 2 Vigalas Kodutunde saadet. Abistati Pallika külas peret, kus 75-aastane vanaema kasvatab ja on emaks 11-aastasele koolipoisile. Just kodutunde eetrisse mineku päeval sai kaev puuritud, siiani oldi praktiliselt ilma veeta. Olen nende saadete jälgija, teeb südame soojaks, kui parendatakse laste elutingimusi, et aidata neid suureks kasvamisel. Vahel tundub, et heategevuseks-abistamiseks pole alati piisavalt vahendeid. Oleks tore, kui üht lastega peret toetataks iga omavalitsus aastas. Eks see ole rohkem märkamise küsimus, paraku on nii, et osa inimesi vajab abi. Igal juhul mõtlemise koht ja ettepanekud on tervetulnud.

Nüüd siis reisist. Peagi olime Kuuda hooldekodus. Kui palju kordi aastas

Rõngasrist Sitta Got Mats'ile

Kui veel enne lahkumist minna ajalukku, siis 160 aastat tagasi alustati Kuudal koolmeistrite koolitamisega. 1896. a muudeti asutus Kuuda leprosooriumiks, mis töötas 1994. aastani. Pidalitõve kohta on kirjanik A. Hint öelnud „pidalitõbi pole sama, mis surm, vaid isegi hullem“ Pärast 1994. a muudeti see siseministeeriumi nakkushaiglaks. Kerkis üles küsimus, kas kuskil pole pisikuid peidus.

Lahkusime Kuudalt Läänemaale, et vaadata, milline näeb Koluvere loss välja pärast restaureerimist. Loss asub Liivi jõe väikesel saarel. Vesi teeb ümbruskonna eriti kauniks. Lossi siseõues veendusime, kui tore paik see oleks vabaõhuüritusteks. Imetlesime klaasist liftiseina. Nüüdseks on lossist kujunenud mugav restoran

Kuudal haljastust vaatamas

gurmee õhtusöökidega. Kindlasti ta sub külastada, lubasime järgmine kord tulla.

Edasi jõudsimme Kullamaa kiriku juurde, mis tähistas oma 650 aastat koguduse esmamainimisest, tähtpäevaks koostati Kullamaa kihelkonna ajaraamat. Kontsert toimus oreli 160 aastapäevaks. Sel aastal oli ümbruskonna kirikutel tähtpäevad, nii Kullamaa, Märjamaa kui ka Vigala kirikul. Kullamaa kirikuaias pakub huvi Sitakoti Matsi ratasrist aastast 1621, üks vanemaid Eestis. Kiriku aia müüri ääres on mitmed mälestuskivid, ühelt neist Heinrich Gösekeni nimi, kes oli tuntud vaimulik, keelemees ja tõlkija. Tema koostas Eesti keele grammatika ja sõnastiku. Loomulikult on Kullamaa paik, kus võiks peatuda kauem ja põhjalikumalt. Lubame seda teha edaspidi, sest Kullamaa on suure kul-

tuurilooga, kui Kullamaaga on seotud ka mitmed Vana-Vigala pered.

Lühipeatused lõpetasime sõites mööda kruusateed Marimetsa Looduskaitsealale, sealne liivik võeti kaitse alla 50 aastat tagasi. Naabervallas on karjääri tekkinud järv, mis on sobiv suplus- ja puhkekoht. Järve kaldal pidasime pikniku, mida võib lugeda ka sotsiaalkomisjoni kokkuvõtteks. Leidsime, et koos tegutsedes suudame paljudest kitsaskohtadest üle olla. Probleeme on küllaga, üritame lahendusi pakkuda. Vananeva elanikkonnaga vallas abivajajaid jätkub, kel aidata arsti juurde minna, apteeki jõuda, et teed nendeni oleksid lahti lükatud, et kütus oleks varutud. Abi vajavad nooremadki, seetõttu paljud sotsiaalküsimused jõuavad ka koolidesse.

Jaan Viska

Grupipilt Koluveres

UUED RAAMATUD KIVI-VIGALA RAAMATUKOGUS

Ilukirjandus:

Coelho, Paulo Abielurikkumine
Kaplinski, Jaan Jutte
Flynn, Gillian Kadunud
Ernits, Marje Mina olen vördjas
Kadastik, Mart Paarismäng
Väljaste, Elme Silmini armunud
Gabaldon, Diana Võõramaalane

Minu sarjast:

Vilu, Anneli Minu Shanghai

Teabekirjandus:

Hein, Ivika Draamaraamat
Eesti metsavennad 1944-1957
Reinumägi, Riina Excel 2010-2013 tava-
kasutajale
Descartes, René Hinge tundmused
Sudell, Helen Ingver toiduretseptides

Voolaid, Henn Kas sina tead?

Kiri iseendale

Koik, Anita Kodused singid ja vorstid

Kern, Katrin Korraks keel, sobiv stiil, selge sõnum

Lepik, Eva Maailm veetilgas

Pruuli, Maris Maiasmoka atlas

Lastele:

Kudu, Reet Elu algab kümneselt

Rand, Hilli Esimene A klass ja kooliaasta algus

Minu esimene mälumäng. 2

Mänd, Heljo Mõmmi nalja-aabits

Matt, Pille Nukupiiga Saara Kai

Liiva, Airi Pisikene ime

Saksatamm, Markus Postiljon ja kanad

Pichon, Liz Tom Gatesi äge maailm

Widmark, Martin Tondiakadeemia

Uhhuu-uudised!

Väljasõit Pealinna!

15. juulil on kõigil Vigala valla külade ümarlaua liikmetel ja sädeinimestel võimalus sõita Tallinnasse ekskursioonile. Kavas on külastada Tallina volikogu istungit, käia Linnahallis ja Russalka juures. Kell 18.00 on õhtusöök Edgariga. Sellel aastal tuleb kartulid ise kaasa võtta. Puud on Edgari poolt korjatud Õismäe koolimajast. Väljasõidu algus kell 8.00 Küladekeskuse eest. Ekskursiooni maksumus ümarlaua liikmetele 1 euro, teistele 54 dollarit. NB! Kohad on täis.

Eestimaa Liigub vol.2

Euroopa Liidu Kodanikud Liiguvad Halvasti ja E-Halva Tervise Sihtasutuse koostöös valminud projekti „Euroopa Halvasti Liikuvad Kodanikud Hästi Liikuma“ raames on kõigil Vigala valla kodanikel võimalus tulla novembris liikuma, sest Vigala vald korraldab novembris ürituse „Achilleus Rõõmsaks.“ Seoses sellega oodatakse kõiki ühel novembrikuu ööl Vana-Vigala Rahvamaja juurde. Võimalus on liigutada jalgu vastu uksi ja seinu. Loopida laudu ühest kohast teise ja niisama põrandal aeleda. Liigume hästi.

Ilmast ka!

Kaua sina ilma oled olnud?

Lõpetuseks kõigile väike mõistatus: Kas wc paberi abil on võimalik vanglast põgeneda? Vastused saata mulle aadressil aju.kääbik@geemail.komm Auhinnaks pole kahjuks midagi, sest meil pole sedagi.

Marko Parko

MÄRJAMAALE UJUMA!

Ujula on Vigala valla rahva päralt alates kella 19:00 kuni 20:30 järgmistel kolmapäevadel:

12. november,

19. november

Buss väljub Kivi-Vigala Põhikooli eest kell 18:15 ja Vana-Vigala bussijaamast kell 18:30. Bussisõit 2 eurot.

Info ja eelregistreerumine bussisõiduks tel. 489 4770; 489 4777; 526 9841

Tegemistest KIVI-VIGALA RAHVAMAJAS

Alanud hooajal tegutsevad Kivi-Vigala Rahvamajas järgmised ringid: teispäeviti käivad koos memmede naisrahvatantsurühm „Kullerkupp“ ja naisansambel „Hõbejuus“. Mõlematel ringidel algas 31 hooaeg. Lauljaid juhendab Aili Soonberg ja tantsijaid Heli Lints. Näitering „Sõbra-Vägi“, keda hetkel juhendab Heli Lints, tähistab järgmisel aastal 70-ndat juubelit. Koos kauaaegse juhendaja Viivi Sõbraga uurisime ajalugu ja saime teada, et esimesed andmed näitemängu tegemise kohta Kivi-Vigalas pärinevad aastast 1945. Kui keegi midagi mäletab või kui kellelgi on mingit pildimaterjali või mälestusi, siis ootan neid suure huviga. Iga-sugune info on teretulnud.

Latiinošoutrupp „Singirullid“, keda juhendab Ilona Noor, käivad koos neljapäeva õhtuti ja nemad tähistavad järgmisel aastal 10-ndat juubelit. Kõikidesse toimivatesse ringidesse ootame juurde uusi liikmeid – nii et kellel on väikenegi huvi nii laulmise, tantsimise kui ka näitlemise suhtes – olete teretulnud, andke ainult endast märku. Suur heameel oleks mul ka selle üle, kui oleks hakkajat inimest, kes võtaks nii näiteringi kui ka naisrahvatantsurühma juhendamise enda kätte. Kolmapäeva õhtuti teeb rahvamajas proove Vigala Meeskviintett Olavi Meelese juhendamisel ja praegu käib projekti raames koos ka Vigala meeskoor, keda juhendavad Olavi Meeles ja Silja Käär.

Siinkohal üleskutse neile, kes ei ole leidnud teed rahvamajja – andke teada, mis teid huvitab, millistest ringidest oleksite veel huvitatud, mida tahaksite rahvamajas teha. Samuti saab rahvamaja ruume rentida erinevate sündmuste läbi viimiseks.

Mis siis sellel aastal veel Kivi-Vigala Rahvamajas toimub? Jagan eelinfot.

Pühapäeval, 23. novembril kell 13.00 on võimalus Vigala Külade Kesku-

ses kaasa elada Pärnu-Jaagupi näiteringi etendusele „Pildikesi Pisuhännast“. Pärnu-Jaagupi näitering on uuesti koos käima hakanud selle aasta algusest. Juhendab Gerda Mölder. Eduard Vilde „Pisuhända“ mängiti Pärnu-Jaagupi näiteringi poolt esimest korda 80 aastat tagasi, kui avati Pärnu-Jaagupi Rahvamaja. Vahepeal oli näitering aastaid varjusumas, nüüd on saanud uue juhendaja käe all uue hingamise ja sümbolsest alustati tegutsemist „Pisuhännaga“. Pärnu-Jaagupis on seda mängitud kahel korral ja nüüd on Vigala rahval võimalus etendust vaadata. Pilet 2 eurot.

Pühapäeval, 07. detsembril kell 16.30 tulevad meile Vigala Külade Kesku-

sesse teise advendi meeleolu looma ajateenijad Tallinnast Staabi- ja Si-depataljonist. Osadel meie hulgast on õnnestunud nendega paaril korral kohtuda. Nad on tõeliselt vahvad poisid, südamlilikud ja vahetud. Tulge kõik kuulama-vaatama, kontsert on neil kaheosaline - mõeldud on nii lastele kui täiskasvanutele. Kontsert on tasuta.

Reedel, 26. detsembril kell 19.00 Kivi-Vigala Rahvamajas näärripidu, esinevad rahvamaja ringid, tantsuks Mart-band.

Meeldivate kohtumisteni!

Heli Lints

Kivi-Vigala Rahvamaja juhataja

23.NOVEMBER 13.00 KIVI-VIGALA

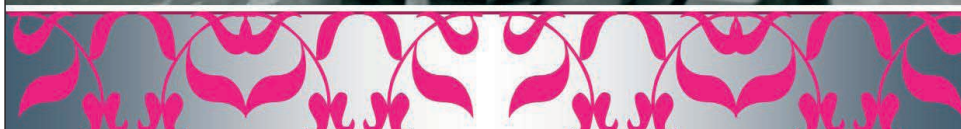
KÜLADE KESKUSES

“PILDIKESI PISUHÄNNAST”

ESINEB PÄRNU-JAAGUPI RAHVAMAJA
NÄITERING

LAVASTAJA: Gerda Mölder

Pilet 2 eurot

ÜLEVADE 2014 JALGRATTA-SPORDI HOOAJAST

Hooaeg 2014 oli minu neljas võistlushooaeg jalgrattaspordis. See hooaeg on siiani olnud kõige võistlusterohkem ja kilomeetrite poolest kõige mahukam. Hooajale eelnes korralik ettevalmistus. Talv oli sisustatud paljude trennidega ja kevadel oli tree-ninglaager Hispaanias.

Võistlusperiood algas aprillis. Esi- mesed võistlused väga hästi ei läinud, aga mida aeg edasi, seda paremaks läksid ka tulemused. Kõige enam jäin rahule tulemustega Tartu Rattarallil ja Haapsalu rattarallil. Viimasel saavutasin vanuseklassis 2. koha. Võistlused olid erinevates Eesti paikades. Kõige kaugem koht, kus võistlemas käisin oli Võru. Kõige raskemad võistlused minu jaoks olid Eesti Meistrivõistlused grupisõidus ja eraldistardis. Need toimusid Palamusel, seega oli ka rada raske, sest sealne maastik ei ole väga sile. Kokku osalesin 14. maanteevõistlusel, 21. maastikuvõistlusel

ja noortetuuril, mis oli ka ühtlasi Eesti Meistrivõistlus mitmepäevasõidus. Noortetuur koosnes proloogist ja neljast etapist, kogupikkusega 208 km. Lõpptulemust ma väga head küll ei saavutanud, aga see eest sain palju kogemusi ja avastasin nõrku külgi, mille kallal peaksin rohkem vaeva nägema.

Kokku sõitsin märtsist kuni oktoobriini kilomeetreid üle 8000. Hooajaga jäin rahule ja suured tänud kuuluvad Janari-Joel Jõessarele, kes tegeles minuga talveperioodil ja Martti Alesmaale, kes treenis mind suvel ja sõidutas võistlustele. Tänuolik olen ka oma perekonnale ja lähedastele toetuse eest. Ettevalmistused järgmiseks hooajaks on juba alanud ja eesmärgid paika seatud. Loodan, et järgmine hooaeg tuleb edukam ja mul õnnestub ka pääseda Euroopa Meistrivõistlustele, mis toimuvad sel aastal Tartus.

Kärolin Lints

Maadlusteated

10. oktoober toimus Kalev-TUL-Jõud meeskondlik võistlus, kus Raido Liitmäe saavutas Spordiliidu Jõud koosseisus 1. koha.

11. oktoober toimunud Tapa Maadluspäeval:
Triinuly Veimann 42kg 1. koht
Hannes Välis 76kg 2. koht
Raido Liitmäe 85kg 3. koht

Samal päeval 11. oktoobril peetud Järvamaa lahtistel meistrivõistlustel

vabamaadluses saavutas Romanis Siiman 33kg 2. koha.

18. oktoober - Vooremaa auhinnavõistlus Jõgeval:

Rasmus Kuik 20kg 1. koht
Aron Aun 50kg 3. koht
Andreas Välis 66kg 1. koht
Hannes Välis 74kg 1. koht
Jacommo Noe 85kg 1. koht

25. oktoobril Palusalu mälestusvõistlustel Tallinnas võttis Ardo Arusaar 98kg 1. koha.

Jüri Nisumaa

Elust koos vapsikutega

Kõige suurem herilane on vapsik, keda rahvasuu kutsub vaablaseks. Seda juba ekslikult. Vapsikud toidavad oma poegi pehmeks muljutud toidumassiga, seega on nad inimesele kasulikud, hoides ära kärbest ja teiste tülivate putukate levikut. Pesa võivad nad teha kuld-noka pesakasti, kui ka pööningule. Fotol on Milvi ja Vello Nõobi kõrvalhoone pööningu räästa kolmnurgas olevast vapsikupesast.

Kokkuvõttes on vapsik on küll hirmuäratav putukas, aga teisalt inimesele kasulik ning paljud inimesed pole allergilised vapsiku mürgi suhtes.

Jaan Viska

Meie hulgast lahkunud:

LINDA LEPP

Avaldame sügavat kaastunnet Kerstile

kalli **VENNA**

kaotuse puhul

Kolleegid õpilaskodust

*Mis tulema peab- see tuleb,
kellel saab otsa aeg see läheb.
Minnes võtab ta lambist tule
ja süütab taevase tähe...*

Sügav kaastunne Kersti Ojaveele
perega kalli venna

KAIDO

kaotuse puhul

Vana-Vigala TTK

Kallis Merle ja Kaire

Oleme mõtetes teiega sel raskel tunnil,
kui jätate hüvasti oma kalli

VENNAGA

Virge, Riina, Anneli, Mai, Meili

Mälestame

LINDA LEPP`a

Sügav kaastunne Evile perega

Päärdu küla rahvas

Mälestame

VELLO PLEK`i

Sügav kaastunne Linda Palmile

Päärdu küla rahvas

NOVEMBRIKU SÜNNIPÄEVAD

Laine Mürsepp	88
Helju Liländer	87
Maimu Mitt	87
Helmi Hiibus	85
Ilmar Luige	82
Vello Nõõp	75
Riina Tann	75
Mihkel Pesti	70
Ants Ojavee	70
Havo Hallik	70
Vello Jeesser	70
Aime Davtian	70
Heino Üürke	65
Evi Mägi	65
Ilmar Jürnas	60
Külvi Mikkus	60

Eluaasta, mis nüüd saabub,
toogu Sulle ainult head.
Et see aasta hästi laabuks,
meil Sa kallid – seda tea!
Soovime omaltpoolt jõudu ja jaksu,
pikki aastaid veel ringi Sa tatsu!

PALJU ÕNNE!

VIGALA KÜLADE KESKUSES
8. DETSEMBER KELL 16.30

KONTSERT

ESINEVAD STAABI – JA
SIDEPATALJONI AJATEENIJAD

TASUTA

www.metsaamet.ee

Teenused erametsaomanikule:

- Metsakinnistute ost
- Raieõiguse ost
- Metsa ülestöötamine ja vedu
- Maapinna mineraliseerimine koos külviga
- Metsamajandamise kavade koostamine

Teave e-post: info@metsaamet.ee Tel. 5615 0680, Karl Lister

Vana-Vigala raamatukogus
alustab tegevust

VIKIPEEDIA töötuba.

Saame kokku 6. novembril ja
4. detsembril.

Otsi üles pilte ja tekste, nii vanu
kui uusi ning hakkame koos oma
küla ajalugu ja kaasaega vikipee-
dias täiendama.

Kaasa oma arvuti. Juhendab
Luc Saffre

Laupäeval 22. novembril
Vana-Vigala rahvamajas

Comedy Estonia
stand-up etendus

Etendus algab 20.00,
üksed (puhvet) avatakse 19.00
Pilet: 3 €

Info: 5636 2293 Astra Põlma

JÕULUMÜÜK!

**JÕULUMÜÜK TOIMUB 6. DETSEMBRIL VANA-VIGALA RAAMATUKOGUS
KELL 12.00 - 16.00.**

**MÜÜMA ON OODATUD KÕIK KOHALIKUD KÄSITÖÖMEISTRID JA
HOIDISTE VALMISTAJAD.**

**REGISTREERIDA JA INFOT SAAB TELEFONIL 482 4419 JA MEILIDEL:
MARE.ULEMAANTE@GMAIL.COM VÕI ILONA.PAPPE2@GMAIL.COM**

RUUT 66 PUB

**Pubi Ruut 66 Märjamaal
võtab tööle
KLIENDITEENINDAJA**

**Info 4896141
Mob.5037997**

**Käsitööring alustab
21. novembril kell 16.00
Vana-Vigala raamatukogus**

Oodatud on kõik huvilised

**Kivi-Vigala
raamatukogu
annab teada**

**21. novembril algusega
kell 15.00 Kivi-Vigala
Külakeskuses**

**räägib metsavendlusest
ajaloolane
Martin Andreller**

OÜ ETEST PR
ostab metsa- ja põllumaad.

Tel 50 45 215, 51 45 215,
info@est-land.ee

Vigala Sõnumid, Kivi-Vigala küla,
Vigala vald 78001 Raplamaa
Väljaandja: Vigala Vallavalitsus
Trükk: Hansaprint OÜ

Toimetaja: Elle Altmets, elle@vigala.ee
Toimetajal on õigus redigeerida aval-
damiseks saadetud artikleid
Küljendus: Kurimuri OÜ

Tel 489 4770, GSM 5615 9260
Faks 489 4773
Kodulehekülj: www.vigala.ee/ajaleht/ajaleht.html